

30. oktober 2020

UKA 2020/9

Inatsisartut Ombudsmandiata 2019-imut ukiumoortumik nalunaarutaata Inatsisartunit tusaatissatut tiguneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersut.
(Inatsisinut Ataatsimiititaliaq)

Inatsisartut Ombudsmandiata 2019-imut ukiumoortumik nalunaarutaat tusaatissatut tiguneqarnissaanik inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut pillugu saqqummiussa qqaaseqarfigissavarput.

Uanilu nalunaarummi oqaatigineqarpoq ukioq 2019 ulapiffiusimaqisoq, aatsaallu taamak amerlatigisunik naammagittaalliutinik tigusaqarsimallutik. Soorunami tamanna ernumanartut Partii Naleqqamiit tiguarput. Tassami aamma imatut paasineqarsinnaammat amerlasuutigut pisortat sullissinerat ilumut eqqortuunersoq qularutigineqarsinnaalluni.

Nunatsinni innuttaasunik pisortat sullissinerat eqqarsaatigalugu ataatsimut isigalugu ilumut isumannaatsumik innuttaasut sullinneqartarnerat ingerlanneqartarnersoq assut nalorninartoqartoq Uani nalunaarummi saqqummiunneqartut pillugit oqaatigerusupparput.

Tassami oqaatigineqarpoq naammagittaalliutit amerlanerpaat kommunit sullissinerannik pissuteqartoq Ombudsmandi nalunaaruteqarpoq. Tamannalu innuttaasut eqqarsaatigalugit ilungersunartutut taarusupparput, tassami innuttaasut pisortanik sullinnerlunneqarnertik pillugu ilungersorlutik naammagittaalliummik apuussuisartut nalunaarummi oqaatigineqarpoq.

Ajuusaarnartumik tulluusimaarnanngitsumillu Ombudsmandip nalunaarutaa imaqarpoq.

Utoqqaat sullinneqarneri pitsaanngitsut. Isumaginninnikkut ajortumik ilungersunartumik sullissinerit. Pisortanik ikiorsiissutit pillugit eqqunngitsumik paasissutissiisarneq. Meeqqat pillugit suliat. Siusinaartumik sulisinnaajunnaarnersiuteqalernissat pillugit saaffiginnittarnerit. Ilaatigut ilungersunartumik tupinnarluinnartumik sullissinerlunnerit, ilaqutariinnut meeqqanullu, aammalu inersimasunut eqqunerluttut assut. Ernumanarpoq innuttaasut taamak pitsaanngitigisunik kommuninit pisortanillu sullinneqartassappata, tassami nalunaarusiaq ilungersunartutut tigusariaqarmat. Pissutsillu pitsaanerulernissaat inatsisartuni qulakkeerniartariaqarpoq. Tassami inatsisartut inatsisiliaat pisortaqaarfinni tamani, kommuninilu malinneqartussaapput. Innuttaasut pillugit.

Innuttaasut saaffiginnissutaat ilaatigut akineqassanatik, ilaatigullu sivisoorujussuarmik utaqqiseqqaarlugit akineqartarsimallutik. Tamanna pissuseq akuersaarneqarsinnaanngilaq. Innuttaasummi ikiorneqarnissaminut inuttut pisariaqartitaannut annertuumik soqutigittaalliornerit akuersaarneqarsinnaanngillat. Aammali inunnut pineqartunut ilaatigut oqaasiinnarmik kommuniniit akissuteqarnermi apuussisoqartarsimalluni. Uffalu allaganngorlugit innuttaasut paasissutissanik utertitiffigineqartussaasut. Aammalu oqaatigineqarluni taamattut

partii naleraq

saaffiginnittunut itigartitsinermi naammagittaalliorfiusinnaasut ilitsersuutitalimmik ilanngussisoqartarsimanani. Ombudsmandip nalunaarutaani issuaalaarpunga.” Aalajangiineq eqqortumik nalunaarutigineqarsimanngippat tassani pineqartoq tassaassaaq inatsiseqartitsinermi amigaat annertoq, taamaalillunilu aalajangiineq atuussinnaassuseqassanani.” Taamaattumik innuttaasunut sullissinermi tamatigut eqqortumik malitassanik apuussisoqartarnissaa pisortat tamarmik pisussaaffigaat.

Allaat aamma oqaatigineqarluni kommunit Ombudsmandip innuttaasunik saaffigineqarluni paasissutissanik kommuninut pissarsiniartarnerit assut kipiluttunartarsimasut, aatsaallu arlaleriaqqaarlugit paasissutissanik pissarsisarsimallutik. Soorunami tamanna innuttaasut saaffiginnittut eqqarsaatigalugit sukkannerusumik ikiorneqarnissaannut annertuumik kinguarsaataasartoq oqaatigineqarpoq.

Kiisalu utoqqaat illuini utoqqarnut sullissinerit akuersarneqarsinnaanngitsumik ingerlanneqartarsimasut assut tupannarput inuit utoqqanngorsimallutik imaluunniit innarluuteqalersimallutik utoqqaat illuiniittut inuttut ataqqinartumik sullinneqartussaapput.

Tassami nalunaarummi oqaatigineqarpoq allaat utoqqaat nangiinik utoqqaat illuini tunniussisoqarsinnaasarsimanngitsoq tamannalu ilungersunartumik sumiginnaanertut taaneqarpoq tamannalu soorunami akuersarneqarsinnaanngilaq utoqqaat ikiortariallit ikiorneqartussaammata. Aammalu nalunaarummi oqaatigineqarpoq allaat perusersartinnissaat nangiisalu taarserneqartarnissaat ilaatigut sulisut piffisaqarfigisarsimanngikkaat. Tassani sakkortuumik kommunit uparuarneqartariaqarput ilaatigut aningaasat salliutillugit inunnik ikiortarialinnik tunulliussisarnerat pillugu.

Ilaatigullu aamma utoqqaat illuat najugaqartunik puigortunngortunik uffaanermut, atisanik taarsiinermut nangiinilu taarsiinermut atatillugu ilaatigut timikkut pissaanermik atuisoqartarsimasooq kommunalbestyrelsi taamaaliornissamut siumut akuersissuteqarsimanngikkaluartoq aammalu taamatut naalassisoqartarnerani inatsisigut malitassat nalunaarutigineqartarsimanngitsut.

Kiisalu ilaatigut matut puigortunngortut inaat ”matumik immikkut ammaatinik” marloriarlugit tooqqaarlugit matumik ammassusamik ikkussiffigineqarsimapput aamma kommunalbestyrelsip akuersissuteqarfigisimanngisaanik tamakku assut isornartut nalilernerqartariaqarput inuit pineqartut aamma ataqqinassusiat illersorneqartussaapput puigortunngorsimagaluarpataluunniit.

Meeqqat aamma eqqarsaatigalugit piffissaq sivisoorujussuaq atorlugu angajoqqaat meeqqallu sullinneqartarsimapput pineqartunut assut ilungersunartumik allaat inuttut ataqqinassuseq innarlerneqartartoq kommunit soqutiginnivillugu pisarsimanerat akuersarneqarsinnaanngilluinnarpoq.

partii naleraq

Tassami sullissineq ilaatigut 2013-mi suliaq meeqqap angerlatinnissaa angajoqqaavata qinnutigaa, aatsaalli 2018-mi aalajangiivoq meeraq angerlartinneqassanngitsoq. Tassa ukiut tallimat sinnerlugit suliaq suliariniarneqaluusaarsimalluni.

Tupinnarluinnarpoq kommuni innuttaasunik pineqartunut taamak soqutigittaataluni sullissinerlunnerujussuani pillugu sakkortumik isorisariaqarluinnarpoq. Ilaatigummi aamma oqaatigineqarpoq kommunip apeqqutinut akissuteqarsimanagera akissuteqartarsimanageralu naammaginangilluinnartuusoq.

Inuppassuit pisortanut saaffiginnittaraluartut taamak soqutigittaatisumik sullinneqartarnerat akuersaarneqarsinnaanngilaq. Pisortat pisussaaffeqarput inuit saaffiginnittut sukkaasumik kinguarsaanertaqanngitsumillu sullittussaallugit, tamannalu amerlasuutigut ilumuunngilluinnartoq nalunaarummi eqqartukkatsinni oqariartuutigineqarpoq.

Siusinaartumik sulisinnjunnaarnerisuteqalernissamik qinnuteqartut piffissami aamma sivisoorujussuarmi ingerlanneqartarput uanilu aamma uppersarnerneqarpoq ilumut taamak oqariartuuteqartarnigut ilumoortuusut. Uanilu nalunaarummi oqaatigineqarpoq 2014-miit 2017-mut suliarinialuusaarneqarsimasoq, ilaatigut paasissutissanik allakkatigulluunnit inuk pineqartoq apuussiffigineqartarsimanagerani. Qularnangivippoq innuttaasorpasut aamma allat taamatut qinnuteqarsimasut allannerunngilluinnartumik sullinneqartarsimassasut. Inuttaasut kaammattussavagut taamak pisortanik sullinnerlunneqarnertik pillugu Ombudsmandimut saaffiginnequllugit pisortat sullissinerlunnersuat qaangerneqassappat aamma naammagittarneq killeqartariaqaleramat.

Nunatsinni innuttaasut amerlasuutigut pisortat sullissinerannik taamak ilungersunartigisunik atugaqartitaaneramat assut ilungersunartutut tiguarput. Kaammattuutiginiarparput Inuit pisinnaatitaaffiinik siunnersuisoqatigiit allattoqarfiallu annertunerusunik innuttaasut pisinnaatitaaffinik qaammarsaaneruseriaqartut pisortat sullissineramat taamak ilungersunartigisumik ilaatigut inissisimasarmat innuttaasut tunuannaaratik suliakkiutiminnik ingerlatsisarnissaat annertuumik illersugassaasoq Ombudsmandip nalunaaruseriaata takutimmagu tusartillugulu.

Inatsiseqarnermut ataatsimiititaliaq aamma qanoq eqqarsarnerasoq Ombudsmandip ilungersunartutut ataatsimiititaliamut apuussimasai pillugit. Paaserusunarpoq suliniutinik sunik aallartitsiniarneramat inatsisimmi inatsisartut inatsisiliaat malinneqartussaapput innuttaasut sullinneqarnerini.

Hans Enoksen